

BügelHajema

Plek voor ideeën

Toelichting op het inpassingsplan voor de sportvelden aan de Hoenderloseweg bij Otterlo

1. Inleiding

Het voorliggende plan is gericht op realisering van een klein voetbalcomplex aan de Hoenderloseweg, ten oosten en zuidoosten van het recreatieterrein de Lindehof. Het voetbalcomplex moet voldoen aan de eisen van de KNVB. Het programma dat op deze locatie wordt beoogd is als volgt:

- een wedstrijdveld;
- een trainingsveld met verlichting;
- een oefenveld met verlichting;
- een kantine/kleedaccommodatie;
- een pannaveld;
- een kleine berging voor onderhoudsmaterieel;
- een parkeervoorziening voor personenauto's met een omvang van 80-100 parkeervakken;
- een parkeervoorziening voor een bus;
- een voorziening voor het fietsparkeren.

Naast deze programmatische zaken gezien vanuit de sport, is het uitgangspunt de realisatie van een gebied dat zowel voor de mens als voor de natuur voldoet. Gezien de waarden die in deze omgeving aan de orde zijn (zie de memo Uitgangspuntennotitie natuurwetgeving sportvelden Otterlo), betekent dit dat een "natuurinclusief" ontwerp is gemaakt. Dit houdt in dat:

- De maisakker verdwijnt. Deze maisakker dient nu in een deel van het jaar als foerageergebied voor das en wordt meerdere malen per jaar agrarisch bewerkt. Hier komt een gebied voor terug dat voor een langere periode aantrekkelijk is als foerageergebied voor de das en slechts sporadisch voor op natuur gericht beheer betreden wordt.
- Een plan wordt gemaakt waarbij in het algemeen gunstige omstandigheden worden gecreëerd voor natuurbehoud en -ontwikkeling buiten de contour van het sportcomplex waarvan ook andere in de omgeving voorkomende soorten profiteren.
- Een plan wordt gemaakt waarbij uitsluitend verlichting is toegestaan op de velden en eventueel langs de toegangsweg voor zover het lichtplan uitwijst dat het lichtniveau voor de voorkomende diersoorten geen problemen oplevert. Met name de vleermuizen die in het gebied foerageren zijn lichtgevoelig. Ook andere soorten kunnen hinder ondervinden van verlichting, de vleermuis mag hier echter als maatgevend worden beschouwd.
- Een plan wordt gemaakt waarbij het akoestisch onderzoek uitwijst dat het geluidniveau buiten de begrenzing van het sportveld niet achteruitgaat ten opzichte van de huidige situatie en het geluidsniveau de boogde natuurontwikkeling niet belemmert.

2. Positionering van het sportcomplex en omvang van de velden

Bij de studie naar invulmogelijkheden voor het gebied, is een onderlegger gemaakt waarbij alle afstanden zijn weergegeven waarmee bij de invulling rekening moet worden gehouden. Dit betekent dat voor situering van de parkeervoorzieningen voor personenauto's en het sportcomplex gerekend moet worden met (zie voor een nadere toelichting de memo uitgangspuntennotitie natuurwetgeving sportvelden Otterlo):

- Een bufferzone van 30 m rond de houtwal en de bosrand.
- Een bufferzone van 50 m rond twee verblijfplaatsen van franjestaart.
- Een bufferzone van 50 m rond drie bijburchten van das.

Positionering en omvang velden

Rekening houdend met deze bufferzones en het zoveel mogelijk voorkomen van geluidhinder en lichthinder alsmede verstoring, is het complex centraal in de ruimte in te passen. Het gaat dan om de ruimte zoals die door de bosrand, de houtwal en het recreatieterrein wordt omringd. De ontsluiting vindt daarbij plaats vanaf de Hoenderloseweg, waarbij deze ontsluiting tussen de bufferzone rond de verblijfplaatsen van franjestaart en de bufferzone van de bijburch van das doorgaat. Het parkeren wordt gesitueerd in het gebied tussen de toegangsweg en het verblijfsrecreatieterrein de Lindehof. De verkeersfunctie van het bestaande ontsluitingspad langs de Lindehof komt grotendeels te vervallen.

Er zijn daarbij twee opties voor situering en omvang van de velden:

Optie A:

- Alle velden zijn noord-zuid gesitueerd.
- Het wedstrijdveld is 69 m bij 105 m.
- Het trainingsveld is 64 m bij 100 m.
- Het oefenveld is 70 m bij 94 m.

Deze optie heeft als voordeel dat het wedstrijdveld de meest optimale maatvoering heeft van 69 m bij 105 m. Tevens is het een voordeel dat de kantine/kleedkamer gunstig ligt ten opzichte van het wedstrijdveld.

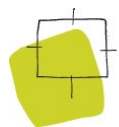
Optie A*:

- Alle velden hebben een omvang van 64 m bij 100 m.
- Twee velden zijn noord-zuid gesitueerd, een veld is oostwest gesitueerd.

Deze optie heeft als voordeel dat alle velden een redelijk volwaardige maat hebben. Ook bij groei van het aantal leden zal de voorziening daarom naar verwachting toereikend blijven. Voor de zone rond de velden is het een voordeel dat een aaneengesloten ruime voor natuur ingerichte zone ontstaat tussen de begrenzing van de sportvoorzieningen en de houtwal.

Positionering en omvang parkeervoorzieningen

Bij beide opties is het parkeren aan de toegangsweg gelegd tussen de toegangsweg en de Lindehof. Zo blijven de personenauto's buiten de bufferzone van de houtwal en de bufferzone van de verblijfplaats van de franjestaart. Bevoorrading en ontsluiting voor hulpdiensten, en incidenteel een bus, vindt wel over de toegangsweg plaats. Dit verkeer heeft echter een zeer lage intensiteit.

BügelHajema

Plek voor ideeën

Licht

Verlichting van de velden is gewenst bij het trainingsveld en bij het oefenveld, omdat deze veldvoorzieningen in de avond worden gebruikt. Volgens gangbare normeringen zijn bij een trainingsveld 6 lichtmasten gewenst (op de hoeken en halverwege de zijlijn) en bij een oefenveld 4. Lichtmasten zijn circa 15 m hoog. Het lichtplan zal moeten uitwijzen dat er op de houtwal en bosrand (beide lijnen waarlangs foeragerende vleermuizen zich bewegen) geen hoger lichtniveau ontstaat dan 0,4 lux in een gebied van 0-15 m boven het maaiveld. Dit geldt ook voor eventuele overige verlichting op het terrein.

Verlichting langs de toegangsweg is niet noodzakelijk voor auto's. Deze hebben immers hun eigen lichtvoorziening. Wel is het mogelijk dat uit het oogpunt van sociale veiligheid verlichting gewenst is langs de toegangsweg voor wandelaars en fietsers, bijvoorbeeld in de vorm van lage armaturen die fietsers en wandelaars "de weg wijzen". Ook deze verlichting is pas mogelijk als via een lichtplan wordt aangetoond dat het lichtniveau niet hoger wordt dan 0,4 lux in een gebied van 0-15 m boven het maaiveld langs de rand van de houtwal en de verblijfplaatsboom. Naast de keuze van de hoogte en vorm van het armatuur, kan hier eventueel ook gedacht worden aan de toepassing van amberkleurig licht (licht waar vleermuizen minder gevoelig voor zijn, zoals Philips ClearField en ClearSky voor LEDGINE en Mini platform LED armaturen). Het is wenselijk om het lichtonderzoek voor de tervisielegging van het bestemmingsplan uit te voeren om zekerheid te krijgen over de realiseringmogelijkheden van een sportcomplex dat aan de KNVB-normering voldoet en aan de wensen van de sportvereniging.

Geluid

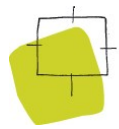
Het geluidsniveau buiten de contour van het sportcomplex moet ten opzichte van de huidige situatie niet achteruitgaan. Bovendien moet om de natuurontwikkeling in de daarvoor ontworpen strook rond het sportpark voldoende kans te geven, een geluidscontour van 40 dB worden bewerkstelligd (norm op provinciaal niveau ten gevolge van het stiltegebied en algemeen een norm voor gebieden die als natuurgebied worden ingericht en voor geluidgevoelige soorten moet functioneren). Om deze reden wordt direct rond het sportcomplex een geluidwerende voorziening gemaakt. Akoestisch onderzoek zal moeten uitwijzen of de voorziening voldoende geluidsreductie oplevert. Bij een streefniveau van 40 dB in de zone rond het sportcomplex zal ook geluidsreductie nodig zijn voor wat betreft het wegverkeerslawaai van de Apeldoornseweg.

In het dwarsprofiel op bijbehorende kaart is een profiel aangegeven waarbij een 3 m hoge wal wordt gerealiseerd. Aan de binnenzijde wordt een zone van 3 m van deze wal als gras gebruikt behorende bij het sportcomplex. Voor het overige zal de wal horen bij het gebied tussen houtwal en bosrand en het sportcomplex dat wordt ingericht ten behoeve van de natuur.

Mocht de 3 m hoge wal onvoldoende geluidsreductie opleveren, dan zal gekozen worden voor een minimaal 3 m hoog geluidsscherm dat direct om de uitlooprand kan worden geplaatst. Een scherm heeft in het algemeen een hogere effectiviteit in de zin van geluidsreductie. Aan de binnenzijde zullen klimplanten worden aangebracht. Aan de buitenzijde is een overgang naar struweel.

Rasters

Om te voorkomen dat dassen en zwijnen op de sportvelden komen, wordt de geluidswal gecombineerd met een afrastering. Het gaas moet ingegraven worden, met ondergronds een deel met horizontale ligging. De maaswijdte van het gaas moet dusdanig zijn dat das hier niet doorheen kan. Bovengronds moet

BügelHajema

Plek voor ideeën

de afrastering zwijnwerend zijn (zoals Ursus AS Super). Aan de voorzijde van het complex zal in aanvulling daarop een toegangshek moeten worden gemaakt.

Aanbevolen wordt om overleg te voeren met Nationaal Park de Hoge Veluwe of het mogelijk is om de afrastering richting het Nationaal Park te verwijderen. De tussenliggende zone wordt ingericht voor de natuur en is dan optimaal toegankelijk voor reeën, zwijnen, dassen e.d. die ook zullen helpen om natuurlijke bosvorming te voorkomen en het gebied als overgangsgebied van bos, naar struweel, naar gras te behouden.

3. Inrichting

De totale inrichting van het gebied buiten de contour van het sportcomplex zelf is gericht op een optimaal foerageergebied voor de das in een zo lang mogelijke periode van het jaar. Dit gebeurt als mitigerende maatregel omdat het maïsveld verloren gaat. Echter, das is hier weliswaar de doelsoort, maar andere soorten zullen meeprofitieren. Daarbij mag de strook van 30 m rond de bosrand die is aangemerkt als suboptimaal foerageergebied van wespandief niet verloren gaan (Factsheets vogels). Door de versterking van de bosrandfunctie is dit gewaarborgd. Tevens is de inrichting gericht op aanbrengen van variatie en overgangen tussen aan de ene kant het bos en de houtwal, en aan de andere kant struweel en grasland.

Bij de inrichting van het gebied is overwogen om de bovengrond af te graven om een voldoende schrale ondergrond te krijgen. Hiervoor is uiteindelijk niet gekozen. Hierbij speelt een rol dat de eng als cultuurhistorisch landschap beschermenswaardig is. Ook speelt hierbij een rol dat das ook goed kan foerageren op kort gehouden gras en voedselrijke bodem.

In verband met een zo veel mogelijk gesloten grondbalans, valt nog wel te overwegen om het sportcomplex zelf, dat immers al een inbreuk vormt op de openheid van de eng, circa 30 cm te laten zakken. De vrijkomende grond kan dan gebruikt worden voor het opwerpen van de wal, akoestisch gezien en qua licht heeft dit voordelen. Vanzelfsprekend moet hierbij wel gekeken worden naar de waterhuishoudkundige effecten.

Das eet wormen, insecten, valfruit, bessen, hazelnoten, eikels, knollen, kleine kadavers, amfibieën, eegels, muizen, ratten, granen en mais. In het voorgestelde sortiment zitten dan ook besdragende soorten, fruitbomen, hazelaars en eiken.

Zone tussen sport en houtwal/bos

Voor de zone tussen het sportcomplex en de bosrand en houtwal is gekozen voor geleidelijke overgangen. De bosrand is door aanvulling met bomen gevarieerder gemaakt. Het meest intensief is dit gedaan aan de rand van de Lindehof, waar de bestaande rand van het complex ook ruimtelijk verbeterd kan worden. Voor het sortiment wordt hier uitgegaan van eiken en tamme kastanje (beide soorten waaraan das als voedselvoorziening wat heeft). Daarnaast is struweel toegepast. Dit is gebeurt zowel op de overgang naar de bosrand en de houtwal als naar het sportcomplex. Het gaat hier om groepen van sleedoorn, bramen, wilde appel en hazelaar. Struweel gaat geleidelijk over in gras wat het middengebied vormt van de zone. Voor de middelste strook gaan we uit van een grasmat die begraaasd wordt. Das foerageert graag in een gebied met kort gras waarin hij vooral wormen tot zich neemt (gras korter dan 5 cm). Deze zone wordt

met een eenvoudige draadomheining begrensd. Het middengebied herbergt tevens een informele route waar het Nationaal Park, in geval daartoe de noodzaak bestaat, het recht van overpad kan gebruiken ten behoeve van onderhoudswerkzaamheden in het bos. Dit gebruik zal slechts incidenteel aan de orde zijn. Voor het beheer van het gebied zal een beheerplan gemaakt moeten worden. Door ingrepen met een beperkte frequentie (bijvoorbeeld eens per 6 of 10 jaar) of het stimuleren van voldoende begrazing, zal moeten worden voorkomen dat het gebied op natuurlijke wijze dichtgroeit of bebost.

Entreegebied

Door zijn aard en ligging heeft het entreegebied een meer gecultiveerd karakter. Dit neemt niet weg dat ook in dit gebied gekeken is naar foerageermogelijkheden voor onder meer das.

Het gebied aan de noordzijde van het toegangspad is ingericht ten behoeve van het parkeren. De parkeervakken zelf worden in groendoorlatende verharding gerealiseerd of blijven half verhard om de groene uitstraling van het gebied zoveel mogelijk te behouden. Het parkeren wordt aan de zijde van de Hoenderloseweg en het toegangspad begrensd met een haag. Tussen de parkeerstroken wordt struweel aangebracht waarin fruitbomen en hier en daar een notenboom zijn aangebracht. Het struweel bestaat uit besdragende soorten.

Aan de noordzijde van het toegangspad is voor het overige een hoogstam fruitboomgaard gemaakt die aan de zijde van het toegangspad wordt begrensd door een haag. Dit versterkt het groene karakter, en maakt illegaal parkeren in de berm onmogelijk.

Aan de zuidzijde van het pad ligt een schapenwei met een afrastering om het vee hier binnen te houden en tevens te voorkomen dat aan deze zijde in de berm wordt geparkeerd. Ook dit gebied kan een rol spelen voor das.

De toegangsweg leidt direct naar het clubgebouw van de voetbalvereniging. Al vanaf de Hoenderloseweg bestaat zicht op het complex. Halverwege wordt, bijvoorbeeld door middel van een uitneembare paal, duidelijk dat in het tweede gedeelte van de weg geen personenauto's kunnen komen.

Leeuwarden, 2 augustus 2012

BügelHajema Adviseurs b.v.

A Inpassing 3 sportvelden Otterlo

A* Inpassing 3 sportvelden Otterlo

